

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katoliškem tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeških ulicah št. 2. I. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pa pošti prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " — " —
četrt " 6,50 " — " —
mesec " 2,20 " — " —

V upravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " — " —
četrt " 6 " — " —
mesec " 1,70 " — " —

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 292.

V Ljubljani, v petek 21. decembra 1900.

Letnik XXVIII.

Obmejnim Slovincem.

Volitvena doba je huda, neznozna doba. Vse moči so napete, vse strasti so odklenjene, z malenkostmi se pobijajo velike ideje. A jedno je vendar le dobro pri tem. Ob tej priliki se spoznajo delujoče moči, ker se odkrito kažejo. Le ob volitvah jih je možno ceniti, ker ob tej priliki pokažejo vse svoje sile. S tega stališča opazujemo tudi zadnjo volivno borbo.

Z žalostjo moramo najprej priznati, da obmejni Slovenci v tej borbi kažejo, kako jim pešajo one moči, ki so toliko desetletij držale Slovence po koncu v prošlih dneh zoper najhujše navale. Na Koroškem in v Istri prodira nam nasprotni zistem. Od zadnje volivne dobe sem smo na teh dveh platch naše domovine mnogo izgubili. Krivda se nam zdi dvojna. Zoper eno ne moremo ničesar, ker ni naša krivda: Tuja premoč, gospodarska in politična, pritiska na nas. Strahoviti vpliv šolskega zakona in liberalnega gospodarstva, katero se nam je zakonito usililo, in brezmejnega brezobzirnosti nam nasprotnih oblastnikov — zlasti v avtonomnih zastopih — potiska naše meje dalje in dalje proti središču.

Druga krivda je pa naša: pomanjkanje organizacije na jezikovni meji. Zadržna organizacija edina bi mogla ustaviti naše nazadovanje na jugu in severu, a to prišlo so žal marsikje zamudili. In če nam bo „Edinost“ še kdaj kaj očitala glede „bratomorstva“ ali kaj podobnega, bomo ji mi brezobzirno naštel, kaj je zamudila!

Nazadujemo pa tudi na Štajerskem in na Goriškem. Tega so krivi oni, ki so povzročili sedanji boj. Na Goriškem je zdaj slovenska stvar desetkrat najmanjše slabša, nego je bila pred pol desetletjem. To imajo na vesti oni ljudje, ki so liberalizem „Narodove“ vrste zanesli tudi na Goriško. Nepravno in gospodarsko slabi naš rod vsled tega, Gabršček in Tuma delata, kot bi ne imele iskricke usmiljenja do ubogega slovenskega ljudstva.

Na Štajerskem trpi slovenska stvar zaradi boja v peti skupini. Tudi tu so liberalci začeli razpor in ga nadaljujejo v grozno škodo ljudstva. Nekateri polnezavedni ljudje še tega ne spoznavajo, a prišel bo čas, ko bo treba tudi na Štajerskem take stroge katoliške stranke z jasnimi načeli, kakor je naša kranjska katoliško-narodna stranka.

Ko pregledujemo celo bojno polje, vidimo povsod nazadovanje in poraze, samo katoliško-narodna stranka na Kranjskem zmaguje na celem črti. Ne po skokih, ampak polagoma, ne po krikih, ampak po požrtvovalnem delu vzdiguje se njena moč. Danes smemo reči, da ni več katoliško-narodne stranke, ampak da je na Kranjskem katoliško-narodno ljudstvo, in čni „naprednjaki“, ki je blatijo kot pobalini, ne spadajo k temu ljudstvu.

To je glasen nauk za obmejne Slovence! Vse koketiranje z liberalci ne pomaga in ne rešuje, ampak pokoplje onega, ki je je zagrešil. Oj Goričani, vi bi vedeli o tem zapeti žalostno pesem!

Vedno so imeli razni obmejni preroki v svoji „mukotrpnosti“ vzrok, da so vrgli kak očitek na našo stranko, kot da ona ruši mir in slabi narod. Tu imate zdaj vzgled in dokaz, jasen in neoporečen, da le v katoliških načelih in v njih odkritem in odločnem zagovarjanju najde slovensko ljudstvo ohranitev in napredek!

Mi imamo trden namen, napredovati po začetni poti, ki se je tako dobro izkazala. Ljudstvo se nam je udalo — ne, mi smo zadeli pravo struno v ljudski duši in zato je šlo za nami.

Zato pa pozivljemo vse dobro misleče sinove našega ljudstva, da vržejo proč ukoreninjene predsodke in da stopijo k nam v bratsko zvezo. Z ljudstvom in z njega katoliškimi zastopniki bomo nadaljevali, kar smo začeli.

Edino krepko, življenja zmožno zdravo deblo na Slovenskem je zdaj katoliško-narodna stranka. Želimo, da se ob nji nasloni vse, kar hoče živeti in delovati ljudstvu v korist!

Deželni zbor kranjski.

(2. seja, dne 21. dec)

Ob 10. uri dežel. glavar pl. Detela otvori sejo.

Deželni predsednik ekscelencja baron Hein prečita v imenu vlade izjavo, da umakne vladno predlogo glede uvedbe doklade k državni žganjarini, ker jo je odklonil dalmatinski deželni zbor. Vlada bode bodočemu državnemu zboru predložila enak načrt zakona, s katerim bi se zboljšale finančne razmere posameznih kronovin in dežel.

Nato dež. glavar pretрга sejo, da se fin. odsek posvetuje glede resolucije, ki naj jo dež. zbor sklene v tej stvari. Po daljšem posvetovanju se je fin. odsek zjedini za nastopno resolucijo, katero utemeljuje poročevalc Luckmann:

»Deželni zbor prizna vladni namen, da bi se s tem zakonom zboljšale deželne finance, ter bi sprejel načrt zakona s pogojem, ako se deželi še pusti samostojna dež. naklada od likerjev in vseh oslajenih opojnih tekočin od hektolitra 20 K in od drugih porabljenih žganih opojnih tekočin od hekt. stopinje 40 h. Ker pa je vlada umaknila vladni načrt zakona, pričakuje dež. zbor, da bode vlada zakonodajnim potom prej ko mogoče v popolnoma zadostni meri zboljšala dež. finance ter deželi kranjski ne le ohranila, ampak še zboljšala dohodke«.

Resolucija je bila soglasno in brez ugovora vsprejeta.

Nato poslanec Hribar v imenu finančnega odseka poroča o začasnem pobiranju deželnih priklad leta 1901. Zbornica brez debate vsprejme naslednje predloge:

1. V pokritje primanjkljajev pri deželnem zakladu naj se pobirajo od 1. januarja leta 1901 do onega časa, ko se deželni proračun za leto 1901 končno veljavno določi, sledeče deželne priklade:

1. 40odstotna doklada na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta ter od mesa.

2. Samostojna deželna naklada od porabljenih likerjev in vseh oslajenih opojnih tekočin od hektolitra 30 K in od drugih porabljenih žganih opojnih tekočin od hektoliterske stopinje 60 h, toda s to omejitvijo, da se od tistega žganja, ki je po § 6. zakona o davku od žganja oproščeno od državnega davka, ne sme pobirati deželna naklada.

3. Samostojna deželna naklada od porabljenega piva po 2 K od hektolitra.

4. 40odstotna doklada na vse direktne davke, izvzemši osebni dohodninski davek.

II. Deželnemu odboru se naroča, da pridobi sklepu pod I. Najvišje priznanje.

V tajni seji je deželni zbor sklenil, da se gospodu Albinu Peterneju, kontro-

lorju deželne prisilne delavnice, podeli naslov »vodje« ter isti premesti v 3. plačilni razred prve stopinje; prošnja za njegovo umirovljenje pa se deželnemu odboru odstopi v rešitev.

V državni železniški svet so bili izvoljeni poslanci: Fr. Povše, Fr. Višnikar in baron Schwegel.

S tem je bil dnevni red končan in za sedanje preloženo. Konečno deželni glavar vošči vsem veselo novo leto.

Volivno gibanje.

Volivno gibanje na Koroškem.

Volitev v znamenju kola in krvi! Take volitve so imeli letos na slo. Koroškem. Tekla je kri, in sicer so jo prelivali vrli slovenski kmetje za versko svoje in narodno prepričanje! Tekla je na posvečenem kraju, na pokopališču, pred hramom božjim. Rekriminacij danes še ne pišemo, podamo tu le poročilo »Mira« o tem:

Navadno so volitve v vovberski občini blizu Velikoveca mirno minule, ali drugače letošnja volitev, ki je bila v Št. Štefanu. Začela se je z velikim hrupom in končala s krvavim pretepom. Po ukazu od gotove strani so spravili Vovbrani vse na noge, kar v Vovbrah leze in gre, poleg posestnikov še njihove polnoletne sinove, hlapce, gostače, katerim so se pridružili uslužbenci barona Helldorfa. Prišli so Vovbrani v veliki trumi demonstrativno skupaj in kar začeli zbadati in zabavljati. Navdušeni od piva, katerega je bilo obilno in zastonj na razpolaganje, so začeli čedalje bolj predrzni postajati.

V peti kuriji, za katero se mi nismo posebno kaj potrudili, zmagala je vovberska garda s 57 glasovi, našinci so dobili do 42 glasov. Popoldne se je vršila volitev za 4. kurijo ali tukaj je sijajno zmagala naša krščansko-slovenska stranka. Našinci: Šimon Kraj p. d. Mohovnik, Tom Cikulnik p. d. Škorjanc, župnik Vaclav Čech in provizor Val. Šitelkopl dobili so 42 do 45 glasov, nasprotniki pa so ostali s 32 glasovi v manjšini. Naši kmetje so se vkljub vsemu zabavljanju od strani Vovbranov junaško držali; glavna zasluga pa gre vrlim kmetom iz Hudoga kraja, katerih je prišlo 18 na volišče in so tako zmago naše stranke odločili. Vsled poraza postali so Vovbrani, ki so bili vsled obilnega popivanja že do skrajnosti razburjeni, kar besni. Našinci so se zdržali mirno in dostojno zavračali grde zabavljice Vovbranov. Že pred sklepom so se našinci deloma podali v sosedno Likebovo gostilno in tam čakali izida volitve. Po končani volitvi so začeli nasprotniki divjati in kričati: »Ta črni vun!«

Namen našincev je bil pri tako nevarnih razmerah precej po sklepu volitev domu oditi. Našinec Luka Klemen p. d. Zgornji Krajnik spomni se pa, da je svoj v ruto zavezan zavojček pri Mežnarju pozabil. Ko njega vovberska mladež zagleda, vržejo ga tik pokopališča na tla in ga pretepajo. Našinci prihitijo na pomoč, našinec Kovač iz Rut oprosti Krajnika, ali zdaj se spusti cela tolpa za njim.

Kovač beži na pokopališče in sicer misleč, tukaj semkaj se napadalci ne bodo upali, v cerkveno lopo. Ali v tem hipu ga že kot prvi popade barona Helldorfa gozdar Ferdič, drugi priskočijo in mu pri-

zadenejo, dasi se junaški mož brani, z nožem več ran na glavi in sicer ravno na daritveni mizi, kjer se cerkveni darovi pobirajo. Drugi našinec Slamanik zbežal je po stopnicah, ki peljejo od zunaj na cerkveni kor, ali tudi za njim teče razdivjana druhal, vlečejo ga čez stopnice in spodaj v lopi ga pretepajo, dokler g. okr. glavar, ki je bil kot komisar pri volitvi navzoč, ne prileti in jih oprosti.

Zdaj pa Vovberjani kakor divje zverine, bilo jih je kakih 30, planejo za našinci, katerih je kakih 15 bežalo proti Šmartinu, oboroženi z nožmi, koli in kamenjem, tako da ni bilo mogoče se jim zoperstavljati. Kateriga dosežejo, ga pobijejo na tla in ga bijejo z nožmi, koli in kamenjem. Nakrat je bilo več našincev krvavih. Nazadnje pri Kolmančevi njeni obsujejo divjaki naše može še z gosto kamenito točo in jih pred seboj podijo še čez potok.

Še drugi dan so ležali kakor ovčje glave debeli kamni na cesti in se videli sledovi krvi hudokrajskih mučencev. Močno poškodovani so našinci: Kovač iz Rut, Pušl iz Spodnjega Dobja, Slamanik in Kaderk iz Hudoga kraja in Štuk iz Šmihela. Kaj se je drugim prigodilo, dozdej še nisem mogel zvedeti, gotovo pa skoraj nobenega ni, ki bi odnesel zdravo kožo. Vsi ti suroveži so pa bili vovberski hlapci, kmečki sinovi (!) in uslužbenci barona Helldorfa (!), ki so skoraj vsi sedanjo tako hvalisano osemletno šolo obiskovali.

Tukaj se jasno vidi sad brezverske šole, to je napredek in nemška omika: noži, koli in kamenje. Posebno obžalovanja vredno je pa še to, da so nekateri vovberski posestniki celi pretep kakor kako gledališko igro opazovali, ne da bi razgrajajoče divjake posvarili. Šramota!

Pripomniti je treba, da se vas Vovbre, po kateri ima naša občina svoje ime, nahaja gledé mišljenja v nasprotstvu z veliko večino prebivalstva naše občine. Vovbrani so liberalci in radi nemškutarijo, pejejo nemške pesmi in kličejo »heil«, večina občine, obstoječa iz Št. Štefanske fare in delov Dješke in Št. Rupertske fare je pa krščanskega in slovenskega mišljenja. Dasi so Vovbrani v manjšini, vendar prizadevajo se, da bi imeli župana v svoji sredi; ker pa večina občine drugače odloči, odtod njihova velika jeza posebno na Hudokrajčane.

Kakor se pripoveduje, so Vovbrani popili menda v gostilni pri Mežnarju 3, pri Likebu v Št. Štefanu 4, in pri Prižu v Vovbrah 4 sodčke, skupaj tedaj 11 sodčkov piva. Vsa čast! S takimi požurhi in pivci na prihodnjo razstavo govedij!

Oročniki zdaj poizvedujejo po zločincih. Dal Bog, da se jim posreči tudi tiste izvedeti, ki so jih naščuvali. Preblagim našim kmetom pa, ki so morali za našo sveto versko in narodno stvar celo svojo kri prelivati, želimo pa, da bi kmalu ozdravili in jim kličemo: Bog jih živi!

Zedinjena Hrvatska v hrvatskem saboru.

V proračunski razpravi se je ban narogal hrvatske opoziciji, da Evropa ne bode njej na voljo spremenila sedanje karte Evrope. Ta nasprotna izjava je dala povod, da se je na njo ozri v podrobnej proračunski razpravi glasoviti govornik zedinjene opozicije dr. Bresztjenszky, ko je prišla na vrsto točka o hrvatskem saboru. V krasnem in

pomenljivem govoru, v katerem je ocenil današnji hrvatski sabor, kako je nastal proti pravej volji hrvatskega naroda in kako ne vrši svojega delovanja v hrvatskem duhu, je omenil tudi razcepjene hrvatske domovine in želje hrvatskega naroda, da se vendar enkrat zedinijo.

Razjasnil je, da je ravno hrvatskega bana dolžnost, da se zavzame za zedinjenje Dalmacije s Hrvatsko, saj je to zedinjenje osnovano ravno na nagodbi, katero ban pri vsakej priložnosti hvali kot izvor vseh hrvatskih pravic. In vendar ne stori nič niti on niti njegova stranka na hrvatskem saboru, da se izpolni ta želja Hrvatov. Ko bi bilo to zedinjenje koristno za Mažare, bi se bilo gotovo že izvelo s sodelovanjem samega bana in njegove stranke; ker pa Mažari nikakor ne žele, da se Hrvati zedinijo, je tudi ban proti zedinjenju in njegova stranka mu je pokorna celo v tem tako eminentnem narodnem vprašanju. Dalmacija spada že po nagodbi k Hrvatskeji; pa tudi Bosno smemo zahtevati po istej inauguralnej diplomi, saj se je v njej hrvatski kralj zavezal, da bode zedinil s Hrvatsko tudi še vse ostale hrvatske dežele, katere bode osvojil. In tako se je zgodilo tudi z Bosno. Naši protivniki imajo vedno na jeziku sklepe berolinskega kongresa, češ, da se le-ti ne smejo nikdar spremeniti. Toda narodna moč je vendar jača, nego so sklepi omenjenega kongresa in njegovih zagovornikov. Bolgarija se je zedinila vkljub berolinskemu kongresu in tudi Kreta je dobila svojo avtonomijo. Zakaj se isto ne bi moglo zgoditi z Bosno. Saj berolinski kongres ni o Bosni nič drugega odredil, nego da jo je izročil upravi Avstro-Ogerske!

Tukaj ni bilo določeno, da jo upravlja zajedniški finančni minister; na isti način bi se mogla lahko izročiti tudi upravi hrvatskega bana, in poslanci iz Bosne bi mogli sedeti v hrvatskem saboru, ker v kongresu se tudi ni določilo, da se mora zemlja absolutno upravljati. Narodna volja hrvatskega naroda zahteva, da se razcepjene hrvatske dežele zedinijo in tej splošnej volji se modra državna uprava ne bi smela ustavljati, kajti moč avstro-ogerske monarhije na iztoku se more povzdigniti edino le z zedinjeno Hrvatsko; brez Hrvatske naša država ne more na iztok.

In kaj poreče hrvatski ban na to, da so ravno v zajedniškem in ogerskem ministerstvu izbrisali ravnokar na novih zemljevidih kraljevino Hrvatsko? Je-li je tedaj Evropa spremenila zemljevid na voljo hrvatske opozicije?

Ta govor je silno deloval. Dočim je razlaganje umnega govornika zedinjena opozicija burno odobraval, je bila večina potrta; videlo se jej je, da jo je govornik do golega razkrinkal ter jej odkril propad, kamor se mora sčasoma zrušiti, če bo še dalje podpirala takšno protihrvatsko politiko. Celo po banovem odgovoru se more razsoditi, da je dr. Bresztjenszky s tem govorom sijajno vspel, kajti ban sam je priznal, da oni, ki brišejo Hrvatsko z zemljevidov, ne ravna po postavi, ali da sicer to nič ne pomeni.

Mi pa mislimo, da to mnogo pomeni, in da je njegova dolžnost, da opozori dotične oblasti, da se drže postave. Seveda Hrvatska zato ne bode propala, če se ne nahaja na mažarskih zemljevidih, toda pravno ni, da se na tak način slepi domači in zunanji svet ter gazi postava. Prej ali slej bodo seveda prisiljeni tudi protivniki Hrvatske rabiti zemljevide, na katerih bodo meje današnje Hrvatske razširjene navzlic porogljivo opazki hrvatskega bana, kajti odločnej probujenej narodnej volji se umičejo še večje zapreke, nego so neizvedljive osnove mažarskega šovinizma na balkanskem polu otoku.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. decembra.

Državnozbornske volitve. Včeraj so se vršile, kot smo omenili, volitve v Dalmaciji in Galiciji. V prvi kronovini so izvolili volivci kmečkih občin šest zastopnikov in sicer je prodril: v Zadru pravaš dr. J. Ferri, v Šibeniku notar in župan v Kninu, And. Vujatović, Srb, ki je dobil 121 glasov, v Splugu dr. V. Ivčević, pred-

sednik dež. zbora, član hrvatsko-narodne stranke. V Sinju je bil soglasno izvoljen pravaš J. Perić, v Dubrovniku je bil s 83 glasovi zopet izvoljen urednik Biankini, član pravaške stranke, in v Kotoru s 50 glasovi dosežani poslanec odvetnik Kvekić. — V Galiciji so volili včeraj mestni volivci. Izvoliti je bilo 13 poslancev. Kolikor je dosežaj znano, je izvoljenih 10 članov poljskega kluba, mej temi minister Pientak. V Lvovu je potrebna ožja volitev. Kosala se bota jeden član poljskega kluba in neki demokrat. Iz ostalih dveh volivnih okrajev še niso došla poročila. Nadaljnje državnozbornske volitve se vrše pričeni s 3. januarjem.

Državni zbor se snide po najnovejših baje oficijelnih virih v prvi polovici meseca februarja. To vest je prva objavila dunajska židinja iz Fichtegasse, ki ima neki najboljše zveze z najvišjimi krogi.

Autonomija deželnih zborov. Povodom odklonitve vladne predloge v dalmatinskem deželnem zboru je zavladalo v židovskih in tem sorodnih krogih jako veliko veselje. Prvič so veselili, kakor pravijo, ker je izpodletelo Koerberjevi vladi, drugič pa in največ radi tega, ker se je baje pokazalo, kako nevarno bi bilo, če bi vlada ustregla avtonomistom in priznala deželnim zborom večji delokrog. Udriha se s tem po strankah bivše večine, Čehih, Poljakih, Jugoslovanov in katoliški ljudski stranki. Izid v dalmatinskem deželnem zboru, piše „Neue Freie Presse“ mej drugim, je pokazal, v kak kaos bi zašli, ko bi se izpolnile sanje po razširjenju avtonomije deželnih zborov. Zgodovino o vladni predlogi glede žganjarine si treba zapomniti. — No, pravih zagovornikov avtonomistiških načel tudi taki udarci ne bodo odvrnili od dosežanja poti.

Protest dalmatinskega deželnega zbora proti rešitvi železniškega vprašanja. Pred sklepom zasedanja je vsprejel deželni zbor soglasno sledečo resolucijo: Deželni zbor ugovarja načinu rešitve vprašanja glede železniške zveze Dalmacije z Bosno vsled znanega dogovora mej obema vladama, vsled katerega se je odložila gradnja železnice Bugojno-Spljet na nedoločen čas in je odvisna od dobre volje ogerskega parlamenta. Deželni zbor naroča deželnemu odboru, naj pošlje prošnjo avstrijskemu parlamentu, da se takoj dovoli gradnja proge Bugojno-Spljet in brez odloga prične z gradnjo proge Spljet Aržau s postransko progovo v Sinj ter z v letu 1873 zakonito določeno progovo Zader-Knin. — Kak uspeh bo imela taka peticijska, ne more seveda sedaj še nihče napovedati.

Volitvi oklic mladočeške stranke je predvčeranjim v vseh čeških listih zagledal bel dan. Oklic je tako sestavljen, da so ga podpisale tri stranke na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Podpisan je izvršilni odbor mladočeške stranke, skupni volivni odbor narodne in ljudske stranke na Moravskem ter narodne stranke v Šleziji. Najbolj se peča oklic z obstrukcijo. Naglašja se, da so imeli Mladočehi ravno tako pravico do obstrukcije, kakor Nemci, razlika pa je ta, da nemška obstrukcija ni bila opravičena. Potem se omenja zahteva po nemškem državnem jeziku in gospodarski priklopitvi Avstrije k Nemčiji. Vprašanje glede taktike bodočih čeških poslancev se le na kratko rešuje s tem, da se zahteva od volivcev, naj puste svojim zastopnikom proste roke pri izbiri sredstev v svrhu izvedbe čeških zahtev. Proti obstrukciji se oklic naravnost ne izjavlja. Potem se govori o programu posamnih strank na Češkem. Najstrožje se obsoja socijalno-demokratski program. Zahteva po češkem državnem pravu in pravični rešitvi narodnostnega vprašanja ter poziv na volivce, naj pribore zmago češki stvari, zaključujeta skupni oklic. — Iz to izjave je torej razvidno, da si hočejo bodoči češki poslanci pustiti odprto pot tudi za obstrukcijo, vsled česar možnost obstrukcije nikakor še ni izključena.

Poljski klub pride v prihodnji državni zbor izredno pomnožen. Že po završenih volitvah v peti in četrti skupini je znašal prirastek celih devet mož, ker je pet izvan kluba izvoljenih članov prijavilo svoj pristop poljskemu klubu. Mej temi sta oba Stojalovščiki in poslanci ljudske stranke Bojko, Krempa in Olszewski. V mestni sku-

pini si klub gotovo ohrani dosežanje posestno stanje in v zbornici bo štel torej največ mandatov. Poljsko časopisje, na čelu mu »Czas«, izraža veliko veselje nad toliko zmago, posebno radostno pa pozdravlja poraz ljudskih voditeljev Stojalovskega in Stapskega. Veselje Poljakov bi bilo seveda še mnogo večje, ko bi se mogli zavedati, da se je pri teh volitvah izrazila prava ljudska volja.

Kandidatje katol. ljudske stranke na Moravskem. Volivni odbor te stranke priporoča naslednje kandidate: za peto skupino dosežani poslanec dr. Stojan, urednik Schilinger, Valousek in Jakubowski. Za kmečke občine so določeni kandidatje: Schefczik, dr. Hruban, v Benu Masel in dr. Neuschal proti dosežanju poslancu Vychodilu. Proti dosežanju poslancu dr. Stranskemu bo kandidoval v mestni skupini Novomesto dr. Sedlacek.

Splošni nemški anarhistički kongres se vrši, ako policija radikalno ne poseže vmes, o božičnih praznikih v Berlinu. Ravno sedaj je izšel dotični oklic, v katerem vodstvo utemeljuje potrebo sestanka anarhistov iz cele Nemčije. Shod sklicuje anarhist čevljar Klose. Na shodu se bo baje izvojeval boj mej anarhističkima listoma »Neues Leben« in »Freiheit«, ki zastopata vsak svoje dokaj različno stališče.

Dopisi.

Z dežele. Prijatelj kmetijske družbe nam poroča: (Kmet vseh kmetov!) Najkrotkejši človek čuti zadoščenje v sebi, ko vidi, da se potlači kaka ohola, naduta ničla, ravno ko se hoče napihovati. To so veselji časi! Ponižani napuh, tepena ošabnost, klofutana predrznost. — to dobro dene in krepi zaupanje v pravičnost.

V Novem mestu so malo pred volitvami imeli premovanje. Kmet vseh kmetov je bil seveda poleg. S sebi lastno samozavestjo je razlagal, kako se bo volilo. „Na Gorenjskem, v radovliškem okraju, zmaga vsak, tako je dejal, kogar postavimo iz liberalne stranke.“

Zamigal je z glavico, češ: kaj še-le, če nastavijo mene! Takrat ga še niso. Ko so ga pa res nastavili, je govoril, da ima štiri petine Bohinjcev na svoji plati. In sedaj, — tako neusmiljeno tepen! In če je komu za Tavčarja žal, češ škoda takega talenta, da se uničuje v boju za prazno in slabo reč, ga ni nikogar, ki ne bi rekel o kmetu vseh kmetov: Prav mu je!

To se je nosilo tisto bitjice proti kmetom, ki so imeli kaj posla pri kmetijski družbi! On je odločeval, on podpiral, on zavračal. Vse on! »Vse gre skozi moje roke!« »Bomo že pokazali!« — Denar, ki ga je delila kmetijska družba, je bil pa pri davkih pošteno zložen denar našega ljudstva, ki ga je država ali dežela prepuščala kmetijski družbi v povzdigo kmetijstva pri nas. Pa vse on! Gabiti se je moralo vsakemu pametnemu človeku tako postopanje. Plačana osebeca, neznačajna zmožnost, čuđa najhnege obzorja, plitvega znanja, je hotela imeti komando. In na Dunaju je šele to bitjice nastopalo! »Vse je za mano«, se je bralo iz vsake njegove poteze. Čulo je že marsikakšno. Sedaj, ko je pri volitvah govorilo naše ljudstvo, ko je govorilo tako jasno tudi o njem, pa zahtevamo najodločnejše od naših poslancev, da spravijo to osebeco na tisto stopinjo, ki ji pripada. Ta ne sme pod nobenim pogojem več govoriti v imenu slovenskih kmetovalcev v naši deželi in ne sme ga biti niti novičarja javnih podpor, ki bi bil pri razdeljevanju količkaj odvisen od njegove ničnosti.

Kmeti vseh kmetov, ki se je z nepopisno predrznostjo upal očitno pokazati kot pristaš podlega »Naroda«, ne sme biti niti najmanjšega prizanašanja. Govori naj, če hoče, v imenu tiste peščice liberalnih učiteljev, krčmarjev, kramarjev in žganjarjev, ki so ga volili, — v imenu slovenskih kmetov ne bo več govoril! Zato bomo poskrbeli.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. decembra.

Osebnosti. Pri cesarju v avdijenci je bil včeraj deželnošolski nadzornik P.

Končnik — V VI. činovni razred sta pomaknjena ravnatelja Andr. Seneković in dr. Junović, v VII. razred pa profesorji: Fr. Levac, Tomo Zupan, Dav. Karlin, A. Wester, V. Borštner, K. Proft, A. Nemeček ter Jos. Obergöll na Kranjskem, ter dr. K. Glaser, And. Aichner, O. pl. Hassek, K. Sbuelz, N. Spadaro, Jak. Čebular, P. Petronio in Aleks. Gioseffi na Primorskem. — Na graškem vseučilišču bo jutri promoviran doktorjem prava V. Schwegel, konceptni praktikant pri deželni vladi.

Častni občani v Radečah pri Zidanem mostu. Na lopovske napade v »Slov. Narodu« je z odločno besedo odgovorila občina Radeče pri Zidanem mostu. V včerajšnji seji so bili soglasno — niti eden ni ugovarjal — imenovani sledeči častni občani: knezoškof dr. Jeglič, dr. Šusteršič, dr. Krek in Luka Smolnikar. — Slava vrlim Radečanom.

Imenovanje. Naš rojak g. Ivan Ilc, c k višji komisar in predstojnik sodne policije za tiskovine pri policijskem ravnateljstvu na Dunaju, je imenovan c. k. policijskim svetnikom istotam.

Javno predavanje. »Slovenska kršč. soc. zveza« priredi prihodnji četrtek točno ob pol 8. uri zvečer javno predavanje. Naslov predavanja priobčimo o pravem času, vemo pa že danes, da bode snov predavanja izredno zanimiva.

Častno svetinjo za 40letno službovanje je dobil nadučitelj v Ormožu Ferd. Rauschl.

Slovensko gledališče in sveti dan Letos slovensko gledališče namerava prirediti predstavo tudi na večer sv. dneva. Dosedaj slovensko gledališče ni posnemalo židovskih gledališč, ki ne spoštujejo sv. dneva. Celo židovska gledališča prirejajo ta dan večinoma predstave samo v dobrodelne namene, ker se na drug način ne upajo izživati verskega čuta občinstva. Pričakujemo, da slovensko gledališče ostane pri stari navadi intendanc slovenskega gledališča ter na večer sv. dneva ne priredi predstave, tembolj, da tudi svojim umetnikom na ta sveti dan privošči zasluženi počitek.

Na smrtni postelji je vpokojeni gospod župnik Franc Klemenč v Orehku pri Postojni. Njegove ure so štete. Bodi tovarišem in prijateljem priporočen v molitev.

Veliki konsumar! Kreditni banki načeluje Ivan Hribar. S to banko se je ustanovil v marsičem konkurenčni zavod mestni hranilnici A, kakor se govori, je hotel Hribar konkurenco prenesti še drugam. Nameraval je banki priklopiti »konzulo«. Prevzela naj bi bila zalogo sladkorja v velikem. V ta namen naj bi bila stopila v zvezo s sladkornimi tvornicami. Vsi sedanji komisijonarji bi bili tako ob kruh; vsi špecerijski trgovci bi bili pa odvisni od nje in od »njega«. A padel je za zdaj s svojo mislijo. Ne bo se še izvršila. Priča nam pa že taka namera, kako hočejo rešiti naši liberalci trgovce. Hribar — veliki konsumar in reševalec trgovskega stanu v jedni osebi! Naj se primerja s tem tistih par naših konsumnih društev, ki so se ustanovila iz ljubezni do najnižjega ljudstva in se vodijo z največjo požrtvovalnostjo! Liberalci so brez programa in sedaj, ko se jim ni obneslo pri volitvah, ko jim njihovi kramarji niso mogli priboriti zmage, bomo doživeli mnogo čudnih reči. In na lastnem telesu bodo od njih samih zaslepljeni trgovci skušali, da liberelec nikjer in nikoli ne pozna družega nego lastno korist!

Odgovorni urednik „Slovenskega Gospodarja“, g. Avgust Janša v Mariboru, je z včerajšnjim dnevom odložil to mesto.

Orožne vaje deželnih brambovcev. Dodatno k poročilu v jedni zadnjih številkih nam je objaviti še sledeče: K orožnim vajam bodo v l. 1901 pozvani: 1. Vsi neposredno v deželno brambo uvrščeni vojniki letnikov 1893 do 1898, ki so služili dve leti, potem pa letniki 1897, 1895 in 1893, ki so doslužili tri leta; 2. iz stalne armade v deželno brambo uvrščeni vojniki nabornega leta 1890; 3. izmeji nadomestnih rezervnikov letniki 1900, 1897, 1894, 1892 in 1891, razun onih zadnjih dveh letnikov, ki so bili že pri treh orožnih vajah; 4. oni, ki iz kateeregakoli vzroka dosedaj niso zadostili svoji dolžnosti.

Slovenska misijonarja. Med slovenske delavce na Nemškem sta odšla č. gg. Svitošlav Arh in Anton Koritnik, duhovnika in slušatelja modroslovja na Dunaju. Pastirovati sta začela v Hambornu ob Renu (okraj Ruhrort), kjer biva do tisoč slovenskih rudarjev. Bog daj obilo blagoslova njihovemu delovanju!

Ob sijajni zmagi pri zadnjih volitvah smo prejeli ogromno število izrazov veselja in navdušenja. Najbolj nas je pa veselila častitka, ki nam jo je v imenu mnogo krščanskih gospej in žen v Ljubljani poslala odlična gosa. Prepričani smo, da so gospe in žene na Slovenskem skorej brez izjeme plemenitega, vzorno krščanskega mišljenja in življenja. Mnogo vzdihov, mnogo srčne žalosti, mnogo žrtv, — svetu neznanih, a zato tem občutnejših je rodila med njimi divja, protikršćanska gonja naših liberalcev. Gospe in žene, ki se vesele naše zunage, so nam porok, da umevajo svoje dolžnosti in da bodo odslej tem navdušenejšim pomagale pri našem skupnem svetem delu. Živete krščanske gospe in žene na Slovenskem, ki jih njihova vnema ob teh nevarnih časih priganja na boj proti sovražnikom naših vzorov.

Novomeški vodovod Prav občutno pogrešamo v Novem mestu dobre pitne vode in zato se je pred leti že sprožilo vprašanje, kako dobiti mestu vodovod. Za stvar se je prav zelo zavzel mil. g. prošt. dr. Elbert ter se pismeno in ustмено dogovarjal zlasti z ministerskim predsednikom dr. pl. Koerberjem. Zadnji čas je stvar jako napredovala. Dne 20. t. m. je prejel gospod prošt pismo od ministerskega predsednika, v katerem mu poroča, da je vsprejem drž. prispevka 37.200 K za novomeški vodovod v proračun melioracijskega fonda za leto 1901 popolnoma zagotovljen. Treba torej le še deželne zakon, ki bo dobil najvišje potrjenje v prvih mesecih prihodnjega leta. — Tako po vsej pravici za trdno upamo, da bomo k letu osorej pili dobro vodo.

Ljubljanske novice. Prešernova slavnost in kamenje. Znano je, da so slovenski naprednjaki slavili Prešerna na razne originalne načine. Po jalovi bakljadi vršil se je v »Narodnem Domu« komers. Ko sta se gg. Gostinčar in Štefe vračala domov, bila sta pred Mayerjevo hišo napadena s kamenjem in jeden kamen je zadel g. Štefeta. Napadena sta stekla za napadalci. Jeden napadalec je zbežal ob Mayerjevi hiši, na drugi strani pa sta dobila pritisnjena k zidu slugo veteranskega društva Karola Goršiča in Simona Galina. Danes je dejal pred sodiščem Goršič, da ga je k »sodelovanju« naprosil župan, in se izgovarjal na tistega tretjega, kateremu se je posrečilo uti. Goršič, ki je že prej v »Narodnem Domu« pretil g. Stefetu, in Galina bila sta na račun »neznanega tretjega« oproščena, kljub temu pa ima lahko vsak svojo sodbo o županovih pomočnikih pri proslavi Prešernove slavnosti v Ljubljani. — Pet dni zapora dobila je danes Ivana Jager, kupčevalka z mešom, ker je bivši gostilničarici Mariji Mežnar prodala brez njenega dovoljenja stvari, katere je le-ta imela spravljene pri njej. Marija Mežnar pa je bila obsojena tudi na 5 K globe, ker je Jagrovi dala čuden naslov. — Skram-pom je šel bivši mestni vrtnar M. Cerar na Tomaža Igliča. Cerar je dobil radi tega prejunaska dejanja danes 14 dni neprosto-voljnega premišljevanja v prosti celici na Žabjaku.

Iz Novega mesta se nam piše: Da »Narode« laže in farba, to je menda znano vsemu slovenskemu svetu, izvzemši »inteligenco«, koji je »Narod« evangelij in bolj resničen, ko resnica sama. »V »Narodu« stoji.« to je dokaz inteligence. Basta! Toda tako debele rase pa še ni z lepa spustil med svet, ko dne 11. t. m. pod zaglavjem »Plantan v Novem mestu«. Pravi, da se je zbralo volivcev gotovo 130. Ušteli ste se! Če jih je bilo 70, je veliko, izmed teh naših mož 10 do 12, ena četrtina nevolivcev! Ta shod je bil silno klavern, brez vsega navdušenja; mnogi so obsedeli, a mnogi so prej stali, pa so jih potem šteli kot take, ki so vstali zaradi glasovanja. — Kar se pa tiče tega, da je napravil Plantan dober utis, samo eno besedo. Na zaupnem shodu, na katerem se je postavil kandidatom gospod dr. Elbert, je

eden govoril zanj in med drugim rekel: »Prošta poznamo in prošť nas, s kdo pozna Plantana? Bomo takega volili, ki ga ne poznamo?« Nato nekdo drugi: »Tisti, ki Plantana poznamo, ga bomo še manj volili!« — Hočete še več?

Iz Tržiča. (Varia.) Gospod hotelier M. Lončar je 18. t. m. otvoril v vseh svojih lepih prostorih električno razsvetljavo. — Nemški otroški vrtec je napravil 20. t. m. svojo božičnico; prihodnjo nedeljo pa jo priredi slovenski otroški vrtec, ki obeta valed obširnega programa vrlo zanimiva biti. — Zadnjo nedeljo so neznanil liberalci po našem trgu kakor tudi po sosednjih župnijah prilipili obilo lepakov za liberalnega kandidata Pirca. Može so povsodi potrgali te papirje ter pokazali, da se ne dajo vloviti na liberalne himanice. Nek znan agitator iz Križev bi jo bil kmalu poštno skupil, da ni odnesel o pravem času pete. 18. t. m. pa so nasprotniki v kljub vsej agitaciji priborili v celem tržiškem sodnem okraju Pirca 3 (reci tri) glasove. — Glasilo Kranjskih Nemcev, »Freie Stimmen« piše v nekem dopisu iz Tržiča 18. t. m., da je prišlo po volitvi v peti kuriji do pretepa med udi katoliškega izobraževalnega društva in on mi liberalnega bralnega društva. O tem pretepu (?) ne ve nikdo nič, to je le po božna želja liberalnega dopisnika in ta pretep se je menda vršil v modri glavi dopisnikov. Nasproti temu konstatujemo z veseljem, da se je volitev izvršila popolnoma mirno in v najlepšem redu.

Agenti za šivalne in druge stroje sta postala, kakor se nam poroča, tajnik kmetijske družbe g. Pirca, ter oni možič v have-loku, ki je dne 17. decem. v potu svojega obraza ponujal svoje »mašine« in kandidata Pirca po mekinjski župniji in kamniški okolici. Bilo je človeče jako usiljivo, a ni moglo oddati niti »mašin«, niti Pirca; nasprotno jako trda mu je predla, ko so mu vrlji kmečki možje vrata kazali. Naznanjali so si med seboj: »Agenti hodit okoli, vrata mu po kažit.« In ni mu kazalo drugoga, nego, da jo je naglo odkuril. Liberalci so s svojimi lažmi in blatenjem sami dobro preskrbeli, da slovensko ljudstvo te ljudi zaničuje in sovraži. Lagali so, češ da je narod za njimi na sramotišče ž njimi, ki drže s katoliško-narodno stranko. A narod naš se je oglašil z mogočno besedo ter je slovenski lažliberalizem postavil na sramotišče. Da, narod naš še čuva srbno svoje najdražje svetinje ter se od svojih duhovnikov ne pusti odtrgati. Zapamtite si to, sovražniki vere in naroda; vaš trud je brezuspešen.

Koroške novice. Prestavljena sta gg. učitelja: L. Scheiflinger iz Sveč v Sale, Fr. Adlanski iz Pokrč v Preims. — Do 31. dec. je razpisano učiteljsko mesto v Šmihelu nad Piiberkom. — V Trbižu je umrl žitni trgovec Jan. Romavh. — V Celovcu se je dne 13. t. m. vtopil 21letni Ozb. Andraš. Bil je slaboumen in v deželni hiralnici, odkoder je bil ušel. — V Porečah so dne 2. t. m. otvorili nov vodovod. — V Trebnju se je delavec Vran ustrelil z dinamitom, katerega je zažgal na prsih. Ravno tam se je dne 8. dec. ponesrečil nek lovec. Na zmrzlih tleh se je spodrknil. Puška se je sprožila in strel mu je šel skozi trebuh. V gozdu so ga našli mrtvega. — Kmetijska podružnica za Podkloster je dne 25. novembra zborovala v Št. Lenartu pri sedmih studencih. Zbralo se je 56 kmetov. G. Šumi je predaval o svinjereji, gg. Prislan in Tavčnik pa o deželnih zavarovalnicah. — Podružnica Sveče ima dne 26. dec. ob 1/2 3. uri popoldne shod pri Adamu v Svečah. — Podružnica Podkloster zboruje dne 30. dec. na Vratih. Na obeh shodih bo predaval g. Šumi. — Deželna zavarovalnica za živino šteje sedaj 36 krajevnih zvez. Zavarovancev je skup 965; zavarovane živine 7043 glav, ki so zavarovane za vkup 927.480 kron. Premij se je vplačalo 8149 kron, za škode izplačalo 8817 kron v vkup 122 slučajih.

Iz celovške škofije. V stalni pokoj stopi gospod Jul. Nepomutzky, župnik v Št. Štefanu nad Brežami. — Prefekt Marijanišča, gospod Rajm. Oitzinger, ki je bil dne 13. t. m. v mašnika posvečen, je dne 16. t. mes. v Nemškem Plajbergu daroval novo mašo. — Razpisana je do 24. januv. župnija Mičice.

Občinske volitve na Koroškem. Pri volitvah v Št. Jakobu v Rožu je slovenska stranka sijajno zmagala. Propadla pa je v Št. Petru ob Velikovecu. Ta občina je bila tudi doslej že v rokah nasprotnikov. V Tinjah se je doseglo nekoliko uspeha, ravno tako v Galiciji. V Grebinju so združeni kmetje zmagali v drugem in tretjem razredu in najbolj glasne trške kričiče spravili iz občinskega odbora. Na Brdu ob Zili je bila volitev dne 13. decembra. Slovenska stranka je popolnoma zmagala v vseh treh razredih, dasi so nasprotniki napeli vse moči ter so prignali na voliče vse, do zadnjega svojega moža. Slava!

Nemški »schulverein«. Fužinski vodja Steinlechner v Celovcu je nabral za božičnice, ki jih napravljajo nemški »schulvereine« po slovenskih krajih, do 14. dec. 777 kron. Sam dr. Luggin je daroval 200 kron. Denar se bo porabil za lov slovenskih otrok! Slovenci, te številke so za nas glasen opomin, da žrtvujete i vi za družbo sv. Cirila in Metoda, da darujete i vi zlasti za velikovsko »Narodno šolo! Branimo požrtvovalno, kar je našega zoper nakane krutega sovražnika!

Knjige društva sv. Jeronima za l. 1900 so došle v Ljubljano in jih razposilja tukajšnje poverjeništvu članom posredovanjem g. knjigovezca I. Bonača. Vsak društvenik dobi letos po štiri knjige, namreč: 1. koledar »Danica« z društvenim letopisom in raznim poučnim in leposlovnim berilom, pojasnjenim z mnogimi ilustracijami; dve deli našega neumornega slovstvenika g. Janketa Barleta: 2. »Slike i uspomenes sa sela«, kjer je nanizanih osemnajst krasnih prizorov in povesti iz življenja na kmetih, 3. »Josip Juraj Strossmayer«, životopis velikega jugoslovanskega mecena, opremljen s slikami; 4. knjiga je dr. Jos. Pazmana »Život sv. Josipa«. Pri društvu sv. Jeronima znaša letnina jedno krono, domrtnina deset kron. Kdor si hoče za majhne novce nabaviti mnogo izvrstnega, v lepi hrvaščini pisanega berila, naj pristopi omenjenemu društvu. Poverjenik za Ljubljano je trnovski župnik g. Ivan Vrhovnik.

Tobačna tovarna v Celovcu postane s 1. januv. tobačna glavna tovarna druge vrste.

Ogenj je 19. t. m. vpepelil pod in nekaj stranskih poslopj posestnici Fr. Pevec v Brezovščici pri Mirni. Zgorelo je tudi 500 stotov sena. Škoda cenijo na 3500 K, zavarovana je bila za 1300 K. Zažgal je šestletni otrok z žveplenkami.

Ponesrečil se je 21 let stari Janez Virant iz Suše pri Želimljah. V grajsčinskih gozdih so napravljali delavci 19. t. m. drva. Ponesrečeni mladenič je z enim delavcem izpodsekaval drevo. Mishla sta, da pade bukev na doljno stran. Kar zagrmi na zgornjo ter zdrsne čez porobek. Pri tem ujame ponesrečenca ra no čez ledja ter ga tako pritiska in zmečka, da je bil v kratkih trenutkih mrtve! Bodi Bog milostljiv njegovi duši!

V Srednji vasi v Bohinju so, kakor se nam poroča, 16. t. m. praznovali stoletnico Prešernovega rojstva. Udeležilo se je 70 oseb Dohodek vstopnine je namenjen za Prešernov spomenik.

Dostavljanje poštnih pošiljatev. Z mnogih strani smo dobili te dni pritožbe, da so se jim dostavila pisma, ki so došla v Ljubljano v mesecu septembru. Ko bi se šlo v takem slučaju za kako važnejšo pošiljatev, bi bila eventualne škode kriva jedino pošta.

Izid volitve v zavarovalnico proti nezdodam. Iz Trsta se poroča: V skupini gospodarjev so v l. in 2. kategoriji zmagali Italijani, v 6. pa so zmagali slovenski kandidati. Voljena sta Feliks Starč v Radomljah in Vinko Majdič v Kranju. V skupini delavcev so zmagali proti Lahom socijalni demokratje v 2. kategoriji, bili bi pa zmagali tudi v l. in 6., da niso storili nekaj pogreskov. Ker so se volitve vršile v časih državnozbornskih volitev, Lah z izidom ne morejo biti posebno veseli, ker se njihovemu gospodarstvu v tej zavarovalnici odpira žalostna bodočnost.

Mestna ljudska kopel. Od 1. do 8. grudna letos oddalo se je v mestni kopeli vsoga skupaj 369 kopelj, in sicer za

moške 333 (pršnih 229, kadnih 104), za ženske 36 (pršnih 6, kadnih 30).

Dobavni razglas. Dne 2. jan. 1901, ob 9. uri popoldne, se bo v c. in kr. artilerijskem arzenalu na Dunaju vršila pismena ponudbena razprava radi dobave različnih potrebščin za c. in kr. artilerijsko za ogo bojnega orodja na Dunaju za čas od 1. jan. do konca dec. 1901. Dobaviti je opravo za topove kakor: krtiče, kljucke (kaveljne), vrvi, potem konjsko opravo, zavojne potrebšćine, kovinsko blago, orodje, delavne monture itd. Zapečateni in z l krono kolekovane ponudbe se imajo do 2. jan. 1901 zgoraj omenjeni zalogi v poslati. Razun tega morajo tvrdke tudi priložiti spridevalo o soliditeti in 5% varščino. Pogojni zvezki, natančni zaznamek predmetov, ki se imajo dobaviti, in natančnejši pogoji se lahko kupijo pri c. kr. artilerijski filijalni zalogi bojnoprave v Ljubljani, poizvedo se pa tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ponesrečena redovnica. Na postaji Attnang je izpodrsnilo sestri Sereni Pregunt, da je padla in so ji kolesa železničnega voza šla čez noge. Obe nogi so ji morali odrezati. Nadvojvoda Ludovik Viktor in bavarska princezinja Gizela sta lastnorочно pisala materi redovnice sožalni pismi.

Absint v Franciji. Socijalist Vaillant je stavil v drž. zboru francoskem predlog, da bi prodaja škodljivih alkoholičnih pijač se kaznovala. Absint je zdaj na Francoskem najbolj razširjena alkoholična pijača. Jedini Pariz popije na leto čez 100.000 hl. te pijače. Največji izdelovavec absinta je žid Picard, iskren prijatelj ministra Waldeck-Rousseaua in Gambette. Drugi veleizdelovavec absinta je veliki mojster framaçonske lože — Pontarlier. Vaillant si je s tem predlogom sicer pridobil med židi mnogo neprijateljev, a njemu se jih ni bati, ker je bogat posestnik.

Stara neapeljska družina Akvincev, iz katere se je rodil véliki sv. Tomaž Akvinski, je v nevarnosti, da izumre v moškem stebelu. Njen sedanji glavarn knez Mihael Aquino, rojen l. 1854, je oženjen pa brez otrok. Brat njegov Frančišek ima hčerko, rojeno l. 1887. Najmlajši brat Aleksander je že 10 let poročen, pa še vedno brez potomca. Sestra je poročena z vojvodo Caravita de Torita ter ima dve hčeri.

Iz korita naše »inteligence«. Zdaj po volitvah imamo zopet nekaj časa, da pogledamo, kaj iz svojega korita požira vsak dan naša »inteligence«. Včerajšnji »Narod« nas imenuje »maziljeno glasilo klerikalnih kimovcev«. G. Novak in Hrovat v Metliki sta »maziljena kolovodija«, drugi so »klerikalni rogovileži«. Klerikalci imajo »zagovno« v glavi. »Srce je igralo radosti Metliškimi liberalcem, ko so poslušali veroizpovedanje Plantanovo«. Ubogo srce! Kmečko društvo v Metliki se bo seveda sesulo, ker je »brumna stavba«. Klerikalci so »žlindrovci«. Brumni »Petjotar« goljufa, »farška gonja po hegemoniji«, zagovci dr. Žlindrovega kalibra, »sramota, maziljenec«, cerkev je »mrtva roka«, »koščeno ogrodje drugega kapelančaka«, »blagoslovci«, »kozlovska brada obraščenege adjutanta«, »blagoslovljene konsumske stacune«, »vojsčaki žlindrovske armade«. G. Oraniča imenuje glasilo »inteligence« »trebušnega svetohlinca Ceraniča«, »črna druhal«, »figa-moštv«, »vsak kapelan ima pekel v žepu«, »obskurni kapelani in nerovzni škof«. »Lažnjivi duhovnik Korošec«, »tonzurirani kljukci«, »farška surovost«, »dušni pastirji se morajo vsakemu posvetnemu človeku studiti kakor podgane, lazeče po gnoju!« »Katol. stranka obstoji iz resničnih, pijanih in beraških bab!« »Prismojenci klerikalci«, »sveta Cilka«, »črne gosenice«, »farovška bisaga«, »klerikalci so preklinjali kakor slavonski drvarji«, »dobrnški janičarji«, »smešni farovski podrepniki«. Dr. Tavčar pravi: »Če postane Štefek aroganten, ga je treba čez koleno vzeti in ga s »štabrlom« namazati, pa je vse v redu«. »Kršč. čistilec sv. Miheljna«, »balet tencarca«. »G. župnik je prišel raz konja na kozla«. »Nace Netopira«, »klerikalni bokal in farovške cigare«. To vse v eni številki »Narodovi«. Slovenska liberalna »inteligence« je res »globoko verna«, zakaj »Narod« je zdaj

najbolj „farški“ list na svetu. Na vsaki strani sam „far!“ Prosit „inteligenta!“ pri koritu! Državni pravdnik menda ne vidi tega korita, da tudi on nikdar iz njega nič ne vzame zase!

Društva.

(Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunju) je imelo nedavno svoj 13. občni zbor v dvorani „Slovenske Besede“. Po pozdravu predsednika gospoda Pukla poročala sta gospoda tajnik dr. Vidic in blagajnik dr. Seshun o delovanju društva leta 1899-1900. Društvo je v vsakem oziru napredovalo. Natančnejša statistika izide v kratkem. Pregledovalca gospoda dr. H. Globočnik pl. Sorodolski, c. kr. dvorni svetnik in amanuensius dvorne knjižnice dr. J. Mantuani sta pregledala knjige in blagajnico in našla vse v redu. Blagajniku gospodu dr. Kl. Seshunu je občni zbor izrekel posebno zahvalo za trudoljubno delovanje. Odboru se je dal absolutorij. Topio zahvalo izrekel je zbor slovenski žurnalistiki, sl. deželnemu zboru kranjskemu, slavnim posojilnicam, osebno posojilnemu in hranilnemu društvu v Ptuj, za izdatne podpore. Mej onimi, ki so za društvo pobirali, so imenovati: Gg. drž. poslanec V. Pfeifer, France Dolenc v Mariboru, dr. E. Volčič v Rudolfovem, dr. Fr. Rosina v Ljutomeru, gospica Mici Duller, učiteljica v St. Vidu pri Ptuj. Gospod knjigotrožec Leop. Schwentner je iz zapuščine umrlega slovenskega pesnika g. D. Ketteja društvu poslal znatno svoto. Veče darove so poslali: G. Anton pl. Sušć, c. in k. polkovnik v p. v Celju, gospa Ana Šabec roj. Abram v Trstu, gospa Pavlina Pakj v Ljubljani, G. Henrik Tuma, dež. posl. in odbornik, je društvu pristopil kot ustanovnik. — Pri volitvah je na predlog g. dr. Seshuna dosedanji predsednik g. Jakob Pukl bil enoglasno zopet izvoljen. V odbor bili so izvoljeni: I. podpredsednik dvorni svetnik g. dr. Fr. Pior, II. podpredsednik dr. F. Simonič, I. blagajnik g. dr. Seshun, II. blag. g. dr. I. Bahnik, I. tajnik g. dr. Vidic, II. tajnik g. Ivan Luzar in gg. dvorni svetnik dr. pl. Globočnik Sorodolski, monsign. Fr. Jančar, Ž. Sežun. Pregledovalci gg. Iv. Trnovec, višje sodnijski svetnik, dr. Janko Kočevar, odv. kand., dr. J. Mantuani, amanuensius. Pregledovalcev namestniki gg. Jak. Bratkovič, Al. Karba, Jos. Premeru; odb. namestniki: gg. dr. M. Murko, dr. I. Povšič, dr. Anton Primožič. — Društvena pisarna je: Dunaj, I. Singerstr. 7.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 21. decembra. Deželni zbor je včeraj vsprejel deželni proračunski provizorij in zaključil zborovanje.

Dunaj, 21. decembra. Poslaniku Rosthorn in njegovi soprogi je podelil cesar vojno svetinjo. Soproga Rosthornova je prva ženska, ki je dobila to odliko.

Dunaj, 21. dec. Poljski klub bode imel v novi zbornici nad 70 mandatov.

Dunaj, 21. decembra. (C. B.) Vojaški naredbeni list objavlja imenovanje kralja Viktorja Emanuela imejiteljem 28. pešpolka in podelitev vojne svetinje vsem avstro-ogerskim vojakom v Kini.

Praga, 21. decem. Pri naznanilu ces. namestnika, da vlada umika svojo predlogo glede žganja, so se primerili veliki škandal.

Praga, 21. dec. V bližini Oslavana ležeča tovarna sladkorja Stummer je razrušena vsled eksplozije nekega kotla. Trije delavci so mrtvi.

Cetinje, 21. dec. V knežji palači je povodom 40 letnega vladanja kneza Nikite državni svet včeraj izročil addresso, v kateri prosi kneza, naj vsprejme zase in za svoje naslednike naslov „kraljeva visokost“. Knez se je zahvalil za udnostni dokaz in vsprejel naslov. Slavnost se je zaključila s slovesno službo božjo.

Bruselj, 21. dec. Angleški kapitan Lord, ki je došel sedaj iz Transvala, izjavlja, da imajo Angleži v resnici na bojišču 300.000 mož, boja se pa udeležuje le 20.000 mož. Vojska ne bo končana, ker angleški vojaki z dvojno ali celo trojno plačo tega ne žele. Moštvo gre zelo nerado v ogenj, vsled česar pade po pet častnikov skoro na vsakih 10 mož.

Standerton, 21. dec. V tukajšnjem okraju so Buri nekemu farmovcu odvedli 200 glav živine. Močen burski oddelek je utaborjen pri Robertsdriftu.

London, 21. dec. Kitchener brzojavlja iz Pretorije, da je 19. t. m. 800 Burov pri Rhenoster-Hoeku prekoračilo reko Oranje. Drugi oddelek je prekoračil reko pri Danitriffu. Angleški oddelki jih zasledujejo. Buri so zasedli okraj Colesberg. Severno od Krügersdorpa se je čulo živo streljanje.

Kapstadt, 21. decembra. Včeraj je bilo odposlanih tisoč mož proti severu.

Foulard-svileno blago gl. 8-40

in višje — 14 metrov! — poštnine in carine prosto! Vzorca z obratno pošto; ravno tako črne, bele in barvene „Hennebergove svile“ od 45 kr. do gl. 14-65 meter. 2 12 12-11

G. Henneberg, tovarne za svilo, (c. in kr. dvorni založnik) v Carihu.

Umrli so:

18. decembra. Makso Riolini, del. v a. sin. 21, meseca, Trnovski pristan 4, catarh, int. estin.
19. decembra. Franc Ferlinz, gostilničar, 67 let, Cesarja Jožefa trg 13, pneumonia caron.
V bolnišnici:
17. decembra. Ivan Jeras, kajzar, 60 let, cirrhosis hepatis.

Cena žita na dunajski borzi

dné 20. decembra 1900

Za 50 kilogramov

Pšenica za pomlad . . . K 7-76 do K 7-77
Rž za pomlad . . . „ 7-61 „ „ 7-62
Tursica za maj-junij 01 „ 5-17 „ „ 5-18
Oves za pomlad . . . 5-99 „ „ 6-—

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji zračni tlak 738°C mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebes	Padavina v mm.
20. 9. zveč	743.9	-4.4	sl. szah.	megla	0.0
2. zjutj	741.6	-5.7	sl. szah.	megla	0.0
2. popol.	739.1	-2.5	„	„	„
Srednja vslerajšnja temperatura — 3.8					normale: — 2.1

Barve, s katerimi more vsako barvati razno blago: sukno, platno, volneno blago, svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdka **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciškanke ulice. Vsanja naročila proti povzetju. 228 12 11-7

Izjava.

Ker se je primeril te dni opetovano slučaj, da so moji cenjeni naročniki, v mnenju, da je moj prejšnji potnik gosp. Zidar še pri meni, naročevali pri njegovem prihodu s konkurenco blago od njega, ni je dolžnost javiti, da on že dva meseca ni več v moji službi.

Velespoštovanjem.

Fr. Seunig,

1110 1-1 Zitna komisija.

V Šent-Vidu nad Ljubljano je na prodaj

enonadstropna hiša,

katera stoji tik državne ceste, blizo farne cerkve, in ob začetku stavb-šča za rameravane škofove zavode, torej prav primerna za vsakovrstne obrte. Več se poizvę ravno tam hiš. št. 7. (1111 1)

NAJLEPŠE PRAZNIČNO DARILO!

V NOBENI SLOVENSKI HIŠI SE NE BI SMELE POGREŠATI ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○

POEZIJE

— DOKTORJA

FRANCETA —

PREŠERNA —

UREDIL SKRIPT. L. PINTAR

ILUSTRIRANA IZDAJA, SEŠITA 6 K, V PLATNU VEZANA 6-40 K, V USNJU VEZANA 9 K. NATISNILA IN ZALOŽILA IG. PL. KLEINMAYR & FED. BAMBERG V LJUBLJANI. • • DOBIVAJO SE PO VSEM KNJIGOTRŽNICAH • • 1028 20-14

Skladni koledar za l. 1901

in

Stenski koledar za l. 1901

izšla sta v jako okusni obliki pri založniku ter ju najtoplejše priporoča

JOS. PETRIČ v Ljubljani.

Sv. Petra cesta šte. 2.

tovarna papirnih izdelkov in tovarniška zaloga papirja.

Skladni koledar stane K. 1-—, po pošti K 1 20 1931 9
Stenski koledar stane 40 h. po pošti 50 h

Najboljša in najcenejša božična in novoletna darila

dobivajo se pri tvrdki

Konrad Schumi „pri novi tovarni“

v Ljubljani, Prešernove (Slonove) ulice št. 1.

Flanelaste bluže (jopice)	gl. 1-25
Chloth-bluže	2-90
batist-predpasniki	—25
spodnja krila iz Cloth-a v vseh barvah	2-50
batist žepne rutice za dame (Seccesion), 12 kosov	2-—

Nadalje blago za obleke dam in gospodov iz tu- in inozemskih tovarn, kavine in posteljne oprave, preproge (Teppiche), kakor vse vrste manufakturnega blaga po čudovito nizkih cenah. 1102 3-2

Dunajska borza.

Dne 20. decembra.							
Skupni državni dolg v notah	98 55	20 mart	28-51	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-—	Salzove srečke, 40 gl.	178 25
Skupni državni dolg v srebru	98 25	20 frankov (napoleonor)	19-13	Zastavna pisma av. osr.zem.-kred. banke 1%	93-75	St. Genois srečke, 40 gl.	203-—
Avstrijska zlata renta 4%	117-70	Italijanski bankovci	90-75	Priporitne obveznice državne železnice	423-—	Waldsteinove srečke, 20 gl.	50-—
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	98-70	C. kr. cekini	11-37	južna železnice 3%	333 75	Ljubljanske srečke	50-—
Ogerska zlata renta 4%	116-75			južna železnice 5%	120-—	Akcije anglo avstrijske banke, 200 gl.	270 50
Ogerska kronska renta 4%, 200	92 60			dolenjskih železnice 4%	99 50	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. at.	6200-—
Avstro-ogerske bančne delnice, 800 gl.	1692-—			Kreditne srečke, 100 gl.	395-—	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	813-—
Kreditne delnice, 160 gl.	687 25			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	350-—	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	112 75
London vista	240 10			Avstrijskega rudoločega križa srečke, 10 gl.	45-50	Splošna avstrijska stavbiarska družba	148-—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-70			Ogerskega	20 75	Montauska družba avstr. pian	438 50
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	13 50	Tربولjska premogarska družba, 70 gl.	450-—
				Rudolfove srečke, 10 gl.	58-50	Papirnih rabhev 100	254 25

Nakup in prodaja

razkrovnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri tvebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako tvebanje. Kularina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I. Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svetli za dosego kolikor je mogoče visocaja obrestovanja pri popolni varosti

naloznih glavnih.